

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De ferenda æquo animo nostri accusatione ex confusionis desiderio. C.
VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

catum non facit, quoniam semen eius in eo manet, & non potest peccare: quoniam ex Deo natus est.

Vndecimò. Mentionem faciens eius à quo confusus es mediatur, vel immediatè, abstinere à cognomine contumelioso, & notari ei aliquam inurente, sed si commemorandus est, commemorare tanquam amicum, & si potes, tanquam te superiorem & digniorem.

Ponderat hoc S. Chrysostomus hom. de Saule & Davide. Cum enim David Saulem, à quo querebatur ad mortem, occidere potuisset, eique pepercisset, dixit ad suos: *Propius mihi sit Dominus, ne faciam hanc rem Domino meo, Christo Domini, ut mittam manum meam in eum, quia Christus Domini est. Quasi de filio, ita de hoste loquitur.*

Duodecimò. Modus silentij est, non tantum te purgare nõ debes coram iis, quos vel scis vel suspicaris fuisse causam tuarum confusionum, sed ne quidem ostendere coram iis, te eorum contra te dicta vel facta scire vel suspicari. Nam & significatio huius rei est, leuamen crucis, & aculeus hac ratione infigitur auctori confusionis tuæ, qui nollet se sciri, aut suspitioni incurere: & affligitur, si eius practicæ innotescant ei, præsertim qui ob eas passus est aliquid vel patitur.

CAPVT OCTAVVM.

De ferendâ equo animo nostri accusatione ex confusionis desiderio.

66. **A**lterum quod explicandum proposui, ad perfectè tolerandam nostri confusionis ex nostri accusatione, præsertim iniquâ, ortam, est ut iuxta præscriptum Reg. 9. & 10. Summ. æquo animo feramus nostri accusationem. Quod ut percipiamus, ab ipsis (ut ita dicam) fundamentis ponderanda sunt accuratè verba Reg. nonz, & decimæ Summ. quantum ad rem nostram faciunt. In primis Reg. 9. Sum. sic à S. Patre posita est:

67. *Ad maiorem spiritus profectum, & præcipuè ad maiorem submissionem & humilitatem propriâ contentus esse quisq; debet, ut omnes errores & defectus ipsius, & res quasq; quæ notatæ in eo & obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confessionem eas accepit, manifestentur. In quâ Regulâ tanquã re magis momenti, ut benè intelligatur pro totâ vitâ, ad multas turbationes præcauendas aliqua sunt notanda.*

Primo notandum est, S. Patrè præscripsisse Examinatori, ut ab eo, qui in Societatem admitti petit, hoc in particulari interrogetur: An contentus sit futuris &c. (quod verba Reg. 9. prout sunt in Sum. posita non indicant) & errores omnes &c.

Secundò notandum est, etiam Reg. 10. Sum. hæc delationis caritatem commendari, & de eâ ingressuros Societ. esse interrogandos, ait S. Pater in Textu Hisp. An boni consulant, ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare ac manifestare sese inuicem &c. præsertim vbi à Superiore fuerit ita præscriptum aut interrogatum.

Tercio notandum est, per Superiorem cui nostri defectus sunt ex vi Regulæ manifestandi, non intelligi (vel & in Reg. 10. Sum. & in Can. 10. Cong. 6.) Ministrum, nec Præfectum spiritus, nec Admonitorem, nisi aliunde id exigeret caritas. Quod si contingat aliquid, quod non expediat manifestare immediatè Superiori, tunc recurrendum erit ad mediatum, aut certe ad ipsum Admonitorem, nõ tam quidem ex vi Regulæ, sed ex lege caritatis in ordine ad necessariam & saluarem admonitionem.

Ita hoc declarauit P. Claudius P. Ludouico Michaëli Provinciali Lugd. 27. Apr. Ann. 1610.

Quarò notandum est, ita Reg. 9. & 10. esse declaratas à 6. Con. Gener. Licetum esse omnibus nostris manifestare Superiori vi Patri quodcumque delictum alterius, siue leue, siue graue. Et hunc esse sensum Regulæ, tum ex illis verbis c. 4. Exam. confit. Nostros cedere cuiusque iuri fama, quod huc manifestari oblati possit, & facultatem facere omnibus deferendi ad Superiores, quæcumque de illis notata fuerint.

§. 2. Verba autem illa Reg. Per quemuis, qui extra confessionem ea accepit, intelligi de illis quæ ab aliquo alio notata, & obseruata fuerint, non tamen de iis, quæ ipsimet secretò, & consilij petendi gratiâ, vi dirigantur vel inuentur, alteri communicauerint.

§. 3. Nec opus esse Nostros expectare, ut rogentur à Superioribus, ut ea manifestent, præsertim cum verba illa (præsertim vbi à Superiore id fuerit præscriptum) satis declarant, debere eos esse paratos ad hanc manifestationem, non expectato Superioris præscripto.

§. 4. In delictis verd, quæ vergunt in detrimentum boni communis, aut damnum imminens tertie personæ (qualia sunt insectiua aliorum, & nocua bono Religioni, ut sunt lapsus carnis cum cõplice, feminatio discordiarum inter Fratres, surtum, impugnation, vel machinatio contra institutum, vel Superiores, præsertim Generalem, detrahendi, vel susurrandi consuetudo, & similia, non solum posse, sed etiam teneri quemq; ea manifestare Superiori vi Patri, ut prouideat secretò, & prudenter, tam bono subditis quam bono Religiosis.

§. 5. Quando autem prudenter iudicaretur, non posse adhiberi sufficiens remedium, quo prouideatur bono communi vel tertie personæ, nisi assumatur in eâ re officium Iudicis, tunc renebitur subditus ad denunciationem iudicalem Superiori faciendam. Quomodo autem eâ in re se gerere debeat Superior, dicitur in Instructione.

§. 6. Hæc quæ sancta sunt à Cong. circa Reg. 9. & 10. Sum. Nouitibus ostendatur, usq; declarètur iuxta Reg. 15. Registrari Non inter alias, quæ ipsis paulatim expliatur.

Quintò, notandum est ex P. Franc. Suar. dictio. 10. de relig. tit. 10. l. 10. c. 7. n. 1. p. 1. illas quæ §. 2. Can. 10. Sextæ Cõg. positæ sunt (secretò & consilij gratiâ) sensum habere non distinctiuum, sed copulatiuum, cum quia coniunctio (&) communiter illum sensum reddit, tum quia citatus Can. 10. §. 1. declarat amplissimam iuris renuntiationem, dicendo renuntiare nos cuiusque iuri fama (velut sunt verba Canonis in rextu Canonum) nostros cedere cuiusque iuri fama, quod huc manifestationi oblati possit) cum ergo in bonum spirituale anima conditus sit, eam solum notitiam excipit, cuius vsus spiritualis bono

homo aliquis obesse: cuiusmodi est vsus notitia ex confessione, aut ex communicatione, gratia consilij & directionis: auerteretur siquidem homines, a quarendo animæ remedio: si talis vsus concederetur. Admittit ergo Regula vsum notitia bono modo communicata, atque implicate iuriam facit quamcumque promissionem, etiam iurata, de non reuelando Superiori: cum id sit contra bonos mores: immo contra primarium eius finem.

An. 1609.
de Societ.
Inlt. c. 34.
p. 100.
in Rel. ad
1. & vit.
89.

Sexto, Notandum est, Malè P. Petrum de Ribadeneira in tractatu Hispanice edito dixisse, Societatem non renuntiare iuri famæ, quod habet ad correctionem fraternam: scilicet ut prius quis secreto admonetur de defectibus, quam deferatur ad Superiorem. Contrarium enim declarauit Sexta Cong. Generalis Anno 1602. 27. Martij, uti supra vidimus ex eius Canonis decimi §. 1. delumpto ex decreto 49. Sextæ Congregationis. Ante quod similiter declarauit P. Hieron. Natalis in suis notis in Constitutiones. Quod cum fecisse ex mente S. P. N. Ignatij inde patet, quia ille primus fuit, quem S. Ignatius ex Sicilia Romam euocauit Ann. 1552. ad promulgandas totâ Societate, quas nuper ediderat Constitutiones, teste Or. Romam ubi venit, ab Ignatio in Professorum numerum adscribitur. Deinde prologo Constitutionum codice suum illi B. P. de iura Societate diuulgandis perferendisq. consilium exponit in Sultiamq. remittit. Ibi eas primum diuulgat, communicatq. cum Socijs, & ad actionem reuocandas sedulo curat. Anno verò 1553. e Sicilia reuersus ad Urbem, acceptis ab Ignatio monitis, Commissarij nomine 5. Idus Aprilis mittitur in Hispaniam, ut Constitutiones promulgaret, ampla cum potestate decernendi vbique, subendi, corrigendi, immutandi, quicquid e re Diuinâ communisq. visum esset. Ita eius, siue prudentie gerendis in rebus, siue scientie Instructorum multum tribuebat Ignatius. Dubium ergo esse non debet, ab ipso S. P. N. Ignatio sic esse intellectam hanc Regulam, præsertim cum eundem P. Natalem ipse S. Ignatius viuens, dum ægrotaret, fecit suum Generalem Vicarium Societatis totius, omnibus ei negotijs commissis, solâ infirmorum domesticorum curâ sibi referuatâ, ut scribit P. Cofalouus in Diario S. Ignatij, & Orlandinus in primâ parte historię Societatis.

Or. l. 13.
pam. 7.

li. 4. n. 17.

In notis ergo P. Hieronymi Natalis in Constitutiones à me descriptis anno 1606. Romæ, hæc leguntur ad verbum: Non est, inquit, hoc noui, nec singulare nobis. Multa enim Statuta aliorum Ordinum similiter statuunt, ut FF. Minorum, que dicuntur Barchinonensia, & que à D. Bonauentura, & acriter quidem illa his annis que confirmata sunt à Iul. 3. Nec S. Thomas contra hoc facit. Non enim leditur nostri Fratris fama, nam famam dedit ipse in manum Superiorum gubernandam: potius consecutus illa esse Superiorum & Societatis quam Fratris, quandoquidem consenti in hanc Regulam. Deinde nihil leditur fama, si sciat illud solus Superior, ut persona, que potest prodesse, non obesse. Ita enim intelligimus dici illi posse ante monitionem, vel applicationem testium, non ut publica

persona que possit contra illum agere iudicè. Subuenitur autem potius eius fama, & ad conuictum, ne ad testes sit veniendum, & iudicium, & ut admonitio fiat efficacior. Potest etiam illi dici, cui ipse aliqui tenetur secreta sua omnia, ut non solum nostra Regula tradidit, sed docet S. Basilius.

reg. ful.
26.

Est etiam alia ratio, que satisficit S. Thomas. Etenim vergunt omnia secreta crimina Nostrorum, nisi Superiori pateant, in detrimentum Societatis, ubi ex vnus delicto redundat in Societatem infamia: neque enim fama vnus est pluri estimanda, quam Vniuersitatis: nec fidendum crimen fore secretum. Facile enim hæc ad alios dimanant. Quod si hoc non timeretur, illud tamen esset apertum detrimentum Missionum Societatis, quod est primarium institutum & omnibus commune, nullus enim est qui non possit mitti. Itaque versaretur in ignorantia periculosa Superior, si non nosset secreta peccata suorum. Et quidem hoc solum nomine Regula nobis constaret ex iure communi, & inquirere de omnibus posset Superior, nomine Electionum ad Missiones ritè faciendas, & absque detrimento Societatis. Hæc cum ita sint, non sunt tamen necessaria, ut S. Thomas satisfiat. Nam idem, quasi hæc considerasset, temperat sententiam Summa: Si, inquit, videtur quod melius correctio fiat per Prælatum, Prælatus nihilominus sit pius, discretus & spiritualis, non habens rancorem, seu odium aduersus illum subditum, licet potest illi denuntiare, scilicet ad admonitionem, & tunc non dicit Ecclesia, quia non dicit ei re Prælato, sed sicut persona proficiens ad correctionem Christi & emendationem. Hæc S. Thomas: vnde illud constat, per se hanc rationem seruari posse, esse accidentia, que possint impedire. Nam accidit non esse Superiorem, qualis describitur. Et certe cum perfectâ obedientiâ non constat, de Superiore sinistrè sentire. Adde quod Inno. 3. in Con. Gen. Extra, de accusationibus c. Qualiter 12. proficitur, in accusatione, denuntiatione, & inquisitione, ubi contra Regulares personas agitur, ordinem communem non esse vsquequaque seruandum: quin possit facilius & liberius à suis administrationibus amoueri. Sed sat est nostras Constitutiones toties esse à Sede Apostolicâ confirmatas, & à tot Patribus in Cong. Gener. reuisas & approbatas, & à quolibet Nostrorum toties receptas & acceptas, dum leguntur sexto quoque Mense in Renouatione votorum in mensa &c. Hæc P. Natalis. Sed ad hæc & alia, que in contrarium à Societatis Regularum iniquis Censoribus, & ab alijs aliquibus, quandoque spiritu superbiae agitant, solent obijci, fusè respondi in alio Opusculo, de manifestandis Superiori Subditorum defectibus, non præmissa correctione fraternâ.

Septimò, Notandum est, Non esse timendos falsos delatores, quia ita sancitum est in 7. Cong. Gener. Qui temerè & ex inanibus suspicionibus, vel ex alia quapiam minus probatâ causa, verbo scripto falsum alteri crimen imponunt, quig. graues nostrorū defectus occultos alijs quam Superioribus aperiant, feuerè pro delictis qualitate puniantur. Quâ in re Superiorum conscientia oneratur, ut serid in auctores inquirant, nec publicè etiam in publicis delictis pareant. Qui verò

antores manifestare recuaserint, pro auctoribus habenda eadem, pena multandi erunt. Cautam etiam Superiores, ne faciles delatoribus aures præbeant, disquirant singula, donec in delata rei cognitionem veniant, ut aut innocentem liberent, aut noxium falsumque delatorem pro rei magnitudine puniant. Diximus, quomodo nos gerere debeamus, dum accusamur de veris defectibus nostris. Nunc ponderanda sunt aliqua circa hanc Regulam nonnulla Latina & Hispanica verba.

Primo. Non tantum de veris defectibus leuibus intelligenda est, sed etiam de grauibus, ut indicat particula vniuersalis Regula: *omnes*; & declarauit Sexta Congregatio. *Leuitem esse omnibus manifestare Superiori ut Patri, quodcumque delictum alterius sine graue sit sine leue, & hanc esse sensum Regula.*

Secundo. Non tantum de defectibus Regula loquitur, sed etiam de omnibus aliis rebus. Nam præter defectus, nominantur, *Res quæcumque, quæ notata in eo & obseruata fuerint.* Vbi hæc vniuersalis, *Res quæcumque*, comprehendit omnes alias res, quæ non sint defectus, si in aliquo fuerint notata, scilicet, quomodo procedat, de quo loquatur, cum quo conuersetur, quid tractet, quæ negotia, etiam pia, suscipiat, vno verbo omnia etiam non mala, omnia etiam bona. Boni ergo consulere debemus, dum talia quoque de nobis dicentur Superiori, & deferrentur, etiam si malo animo deferrentur, de quo nullus est condemnandus.

Tertio. Non tantum defectus, & res omnes possunt dici, notata ab eo qui defert, sed à quouis, qui extra confessionem aliquid reuelat: nã pro *(obseruata)* in Hisp. est *supere*, id est, sciuerit.

Quarto. In Hisp. ad *res quæcumque* additum est *fugas*, id est, sua.

Quinto. Etiam alij non delati de defectibus aliorum, rebusque Superiori alicui manifestatis, debent esse contenti: nam ultra verba, quæ in textu Latino sunt, in Hispanico est additum, *siendo el mismo y cada vno de los otros conuento.* Talem perfectionem exigit S. Pater. Ideo contra mentem S. Patris faciunt, qui partes delati, vel accensati tuentur, & ob id turbantur. Sed quia molesti sunt falsi delatores, etiam hi studioso humilitatis, sunt æquo animo tolerandi, imò optandi, & quidem summo affectu, & tanquam res maximi momenti. Quæ de re S. Ignatius in Examine agit: ex quo accepta Regula 2 Summarij, sic statuit:

Diligenter animaduertant oportet magni faciendo, summiq; momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri, quantopere iuuat ac conserat, ad vite spiritualis profectum, omnino & non ex parte abhorre ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur, & admittere & concupiscere totis viribus, quicquid Christus Dominus nosse amauit & amplexus est & induit nimirum eadem veste ac insignibus Domini sui, pro ipsius amore ac reuerentiâ &c. scilicet

falsa testimonia, & iniurias pati ac sustuli haberi existimari. Circa quæ verba S. Patris notanda sunt aliqua:

Primo, simili phrasi hoc ipsum Deus declarauit S. Catharina Senensis in Dialogo: *Humilitas est, inquit, nutritrix & vniuersa charitatis. Veste vero quam habet ab ipsa nutritrice sua est respensio, quæ sit semetipsum opprobriis inuadendo, suscipiendo sibi, ut amplius nihil placere valeat.* Et B. Catharina Bohoniensis in tractatu Italico a se composito, de artibus necessariis ad pugnam spirituales, *Crucis & aduersitates appellat Christi in signa, & vestem nuptialem.* Et B. Baptista Verana (vbi in hist. Franciscanâ scribitur) dicebat, *vestiri veste Filij Dei, esse pati mala in hoc mundo.*

Notandum est secundo, S. Patrem præscripsisse loco citato, ut in examinandis illis, qui petunt Societatem, nominatum circa hoc punctum examinentur, & vtilis id clarè dicatur: *Vnde pro, diligenter animaduertant; in textu Hispanico, est, es mucho de aduertes a los que se examinan: quæ verba sensum habent actiuum, & tenent se, non ex parte eorum, qui petunt Societatem, vel sunt in Societate (prout verba Latina videntur ostendere) sed spectant ad Examinatores, ut ij faciant cognoscere & aduertes, eos quos examinent, quàm sit necessarium, ad profectum spiritualem velle pati talia, & se ad ea preparare iuxta illud Eccl. 2. 1. *Fili accedens ad seruitutem Dei, sta in iustitiâ, & timore, & prepara animam tuam ad tentationem.**

Tertio, notandum est, pro, *quantopere iuuat*, Hisp. est, *en quanto grado ayuda*: hoc est, *in quanto gradu iuuat.*

Quarto, pro, *omnino abhorre*, in Hisp. est, *in todo, id est, totaliter.*

Quinto, notandum, pro, *concupiscere totis viribus*, Hisp. est, *dessear con todas las fuerças posibles*, id est, *desiderare totis viribus possibilibus.* Quæ omnia habet maiorem emphasim in textu Hisp. quàm Latino, quamquam in substantiâ, idem est sensus utrobique.

Nunc videndum est, cur debeamus omnes æquo animo ferre delatores, & cur præcipuo studio PP. Tertij anni hanc rem tanquam viam ad acquirendam humilitatem, & pro totâ vitâ necessariam, debeant amplecti, & bene se in eâ fundare in hoc tertio anno. Pro hac re, non possumus habere meliora motiua, nisi quæ S. Pater ipse proponit, quæ sunt duo. Primum, vniuersale, quia dicit id conducere ad maiorem in Spiritu profectum. Secundum, particulare, quia Regula 9. ait id prodelle ad maiorem *submissiua nem & humilitatem propriam.* Et quidem prodelle profectui spirituali, si defectus & res nostra Superiori detegantur certum est. Ad profectum enim primo loco necessarium est carere defectibus, iis vero ut careamus, nosse eos oportet. Nam, ut Seneca bene scribit, *Inuictum salutis est nostra peccati. Nam qui se nescit peccare,*

peccare, corrigi non vult: deprehendas te oportet, antequam emendes. Et idem difficulter ad sanitatem venimus, quia nos egrotare nescimus. Deinde necesse est habere motiva ad defectus fugiendos. Ut autem eos noscamus & fugiamus per Superiores id notitiam eorum, melius, quam alia ratione assequi possumus.

Tribus enim modis cognosci possunt defectus: Primò, nostro conatu. Secundò, a qualium diligentia. Tertio, per Superiores, ut olim bene obtulerunt Nicolaus Orlandinus.

Prima Ratio eos noscendi sita est in examine & meditatione. Examen enim animæ, ut ait S. Bernardus, est conscientie speculum, in quo vitia nostra cernimus. Præcipuum, inquit, & principale speculum ad videndum Deum est animus rationalis inueniens se ipsum. Quod fit per examen & meditationem, in his enim veluti in speculo videmus bona nostra & mala, nostras necessitates, difficultates, impedimenta, pericula. Conciliatur enim his duobus Spiritus sancti lumen: quoniam S. Diadochus, lucernam cognitionis appellat: propterea quod, quidquid est in anima vitij ac tenebricosi, eius splendore deprehenditur. Sed hæc obstant, ne per nos cognoscamus bene nos; Primò, amor proprius, qui nos obæcat, & Spiritus sancti influxus impedit, idem per nos non possumus bene cognoscere nostros defectus, impediente hac nostri philantia, uti notat S. Basiliius: Res, inquit, omnium difficillima est, seipsum noscere & curare, propterea quod naturaliter se ipsum quisque amat, & quislibet, propterea quod in se ipsos propensi sunt, in veritatis iudicio falluntur. Porro ab alio cognosci accuratius facile est. Vagus oculus, inquit S. Chrysologus, sua cæcus ad crimina, ad aliena errata perluet, malorum suorum nescius, alienorum est accusator & testis. Causam dat Seneca: Quia aliena vitia in oculis habemus, à tergo nostra. Aliam causam, scilicet mundi amorem, S. Diadochus: paucissimorum ait esse, suos lapsus perfecte cognoscere. Quemadmodum enim nostri corporis oculi, cum sani sunt, cuncta possunt cernere, etiam cutices in aëre volitantes; cum verò turbati sunt, aut humore quodam suffuso sepi, si quid in eorum aspectum incurrat grande, hoc tenuiter cernunt, minuta verò non sentiunt; sic anima si ardorem ex cupiditate mundi collatum studiose resistit, & valde parva errata pro gravissimis ducens, lachrymas multas, cum multa gratiarum actione, continenter Deo offert. Iusti enim, inquit, consuebantur nomini tuo: contra verò si perseveret in cupiditate mundi, cum quid est ad eadem pertinens, aut aliud quid magno dignum supplicio, sentit illa quidem sensim, alia verò errata ne significari quidem sibi vult: immò sepe nimero in virtutibus ea ducit, & pro eorum defensione non pudet miseram oratione vii vehementi.

Et S. Bernardus tr. de vitâ solitaria: Sicut in corpore solet fieri (melius enim corpus hominis ab alio videtur quam se ipsum videat) in huiusmodi nos sepe melius videt alienus oculus, quam nos, & alius qui non est pariter in seruire eiusdem voluntatis, rector sepe

index est actionis: quia sepe vel negligentia vel privato amore nostri erramus in nobis. Bona ergo custos est voluntatis obedientia, siue imperij illa sit, siue consilij, siue subiectionis, siue solus charitatis.

Tertio, obstat locordia nostra, nam non omnes adhibent studium se discutiendi, & in suos defectus inquirendi semper, quia, ut ait Seneca, torquet animum sollicitudo sui ipsius inquisitio atque ob-

servatio. Quarto, nec Deus vult nos per nos instrui, sed per homines; sicut & fidei, quæ est humane salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis (prout appellatur à Concilio Tridentino) etiam posset per se, communiter tamen non docet, sed per homines. Idem ad Rom. 10. 16. Fides dicitur esse ex audita. Idem & Paulum initio non per se, sed per Ananiam voluit instrui. Et Cornelium non per se, sed per Petrum. Quod etiam postea fecit Deus semper ferè. Hinc cum sanctus Senex quidam in sacrificio, in quo ei Angeli apparebant, verbis in oblatione sacrâ ab Hæreticis instructus videretur, & de hoc errato ex ignorantia orto, ab alio seruo Dei esset monitus, exoptulans cum Angelis, quod eius non indicassent erratum, dixerunt illi Angeli: Deus ita disposuit ut homines ab hominibus corrigantur.

Quintò, quia facilis nos credimus vitiis laborare, si ea etiam alij in nobis aduertant, & nos commonefaciant. Hinc & David melius agnovit & desieuit peccatum suum, non æque bene antea, atque dum esset monitus à Propheta Nathan.

Melius est ergo moneri ab alijs, sed multò melius moneri à Superioribus, quam ab æqualibus: Primò, quia æquales non audebunt ita nos monere, ne odium incurrant. Veritas enim odium parit. Secundò, quia viri quieti sibi attendunt correctionem verò aliorum Superiori relinquant, & sic se excusant à faciendâ, & ab omitta correctione. Tertio, quia parum prodest indicare morbum, nisi curetur. Curatio autem non ad æqualem, sed ad Superiorem spectat, quem veteres Patres vocant Medicum Subditorum. Idem Sanctus Basiliius peccatorum reuelationem iis præcipit faciendam qui mederi nonunt, quemadmodum & morborum. Quibus autem non egrotat in hac vitâ, quis non longum languorem trahit, nasci in hoc corpore mortali, incipere egrotare est, ait Sanctus Augustinus. Quarto, quia ea quæ à Superioribus corriguntur magis inhaerent memoriæ ob reverentiam erga eos, & eorum auctoritatem, qualem æquales non habent apud nos. Quintò, dimi scimus non deesse eos, qui Superioribus nostra deferant, cautius videmus, ne quid committamus delatione dignum, & ita iacturam faciamus apud Superiores & bonæ opinionis & gratiæ: quæ cautio in officio nos continet, & non esset, si certi essemus, nos non admonendos per Superiores nostros & corrigendos. Unde

de interio-
riori do-
mo c. 13.

70.

let. 139.

1. de ita

cap. 13.

col. 14.

1. de itaq.
cap. 15.71.
sess. 6. c. 8.Act. 9.
Act. 10.
In prato
spirituali
cap. 199.

2. Reg. 12.

72.

Cl. Alex.
1. 7. stro.
Orig. h. 1.
in Pf. 37.
S. Naz. or.
1. nu. 26.
S. Aug.
1. 50. h. 12.
S. Bern. 1.
de vit. fol.
S. Bas. reg.
bren. 229.
S. Aug. in
pl. 102.

de fit, vt conemur rectè loqui, rectè viuere, & allinescimus ad vitam irreprehensibilem. Consuetudo autem, vt Plutarchus ait, etiam non sentientes, ad rectam vitæ rationem errorisque expertem sensim adducit. Quapropter sapienter olim Scipio Nafica, deletis Carthaginensibus, & in seruitutem redactis Achæis; Nunc, inquit, periculosa res nostra sunt, quia neque quos metuamus, neque quos reuerentur, reliquos nobis fecimus. Atque ita benè monet Seneca: aliquè habeat animo oportet quem reueretur. Hæc de vniuersali motiuo.

ep. 10.

73.

Lacet. de
abdic.
rum.

Secundum motiuum particulare ad ferendos æquo animo delatores, à Sancto Patre Ignatio allatum Regula 9. est, Maior submissio & humilitas propria, quam assequuntur, qui æquo animo accusationes ferunt. Magnum est hoc motiuum, & quod solum sufficere deberet, siue, quia humilitas est contentrix omnium virtutum, quam honorum sequitur copiosissimum veluti quoddam examen, vt ait S. Basilius, siue quia est tanquam terra, ex qua crescit & nutritur arbor charitatis, producens flores virtutum, & fructus gratiæ in animâ, vt Deus Pater dixit Sanctæ Catharinæ Senensî in Dial. cap. 10. siue quia humilitas est ad eò coniuncta cum obedientiâ, quam etiam nutrit, vt tantum sit aliquis Obediens, quantum est humilis, & e contra, vt in eodem Dial. cap. 154. dixit Deus addens, humilitatis esse fororem patientiam inuitam, & hanc patientiam esse medullam charitatis, ac signum euidentis, & aperitè demonstratiuum, quod anima sit in gratiâ consistens in Deo, & Deum per gratiam in se habens, vt Deus ipse, his ipsis verbis id explicauit Sanctæ Catharinæ. Denique quia iuxta mensuram humilitatis in quouis iusto, & prorsus adæquatâ mensurâ est perfectio sanctitatis, & erit in cælo, gloriæ beatificæ. Hinc in sermone, quem Angelus ore suo Sanctæ Brigittæ dictauit, quia inter omnes Angelos & homines Maria est inuenta humillima, idè super omnia que creata sunt facta est sublimissima, omniumq; pulcherrima, atque ipsi Deo super omnes simillima. Simili ratione Deus B. Angelam de Fulginiò docuit, vti habetur cap. 19. fin. eius vitæ: Quando anima magis afflictâ & depauperata & humiliata est interioris, tantò magis aperitur & purgatur & purificatur, vt magis eleuetur, quia nulla anima potest aliter, nec plus eleuari, nisi quam humiliatur, & profundius in humilitate complantatur & radicatur. Quæ omnia cum sint summè excellentia & desiderabilia, equissimo animo ferendi sunt delatores; qui sunt causa tantorum bonorum, ex humilitate, quam causant, proueniunt. Nihil enim ita elationis nobis innatæ, & actibus malis confirmatæ spiritus demittit vt cum vitia nostra delata sunt. Quia turpitudine vitij pudorem incutit, pudor modestiam atque humilitatem parit. Vt enim erigimur, cum benefacta virtutesque nostræ celebrantur, & altos spiritus colligimus; ita cum nostra vitia erroreque notantur, humilio-

74.
in dial.
c. 10. &
154.

cap. 1.

res reddimur. Pudet autem nos maximè, non tam quia nostra vitia ceteri vident, quam quia vident acrius, vt obseruauit Climacus: istud, inquit, cum humiliari nollemus mirabilis dispositione fecit Deus, vt nemo vitia sua melius quam proximus possit intueri, ex quo necessario fit vt illi ac Deo, non nobis ipsi sanctitatis gratiam acceptam referamus. Idem que laudat Abbatem quendam Alexandrinum, qui exercendæ humilitatis gratiâ, eos quibus præerat probis & increpationibus onerabat. Ideo Sanctus Bernardus increpationem, seu reprehensionem, cum fimo comparat agris, & vtili; Necesse, inquit, interdum habeo circumfodere, quandoquidem posuerim me custodem & cultorem in vineis, necesse habeo & apponere stercorem, molestum id quidem, sed dissimulare non audeo; sciens multo amplius nocituram securum, quam sarcinulam ignem, quam funum. Itaque & arguere & increpare interdum necesse est: ne ignoro funum esse verbum increpationum, verbum improprietatis, & quod si non exiisset necessitas, ipsum quoque decet minus proferentem. Suprà autem dixerat: stercorea hac planè vitia ad aspectum, sed ad fructum vtilia; non refugiat hanc seditatem, qui secunditatem desiderat; siquidem ex deformi stercore aceruo, qui portatur in agrum, formosus surget aceruus manipulorum, qui reportatur ex agro. Propterea S. Franciscus dedecora & probra expebat, laudes declinabat: qui si ob concionem laudaretur ab aliquo, iubebat statim locum, vt vituperaret eum. Malebat, inquit S. Bonauentura, de se vituperium audire, quam laudem, sciens quod hoc ad emendandum induceret, illa impelleret ad cadendum. Difficultas autem ferendæ æquo animo delationis, ad quatuor capita reuocari potest:

Primum caput est, qui defertur, contentus quisque esse debet &c.

Secundum, ad rem quæ defertur; Errores & defectus & res quæcumque notata &c.

Tertium ad deferentem, per quemuis, qui extra Confessionem eas accipit.

Quartum ad eum ad quem defertur. Superiori manifestetur.

Quoad primam difficultatem; Innatum id videtur naturæ nostræ corruptæ, agrè ferre delationes. Nam, vt ait Saluianus Episcopus de vero iudicio & prouidentia Dei, omnes admodum se laudari volunt: nulli grata reprehensio est, immò quod peius multò est, quilibet malus, quilibet perditus, maualt mendaciter prædicari, quam iure reprehendi; & falsarum laudum decipi, irrisionibus, quam saluberrimâ admonitione seruari.

Prima radix autem omnis molestiæ ex admonitione susceptrâ, intima quædam superbia est, quâ & suam quisque culpam studet occultare, propter eius dedecus ac turpitudinem, & nemo alteri patitur se esse subiectum, cum admonendi officium præstantiam quandam & excellentiam habeat: ex quo fit vt nemo nisi humilis, vel superbiam humilitatis studio depri-

primens, reprehensionem, admonitionemque & delationem sui, seu accusationem moderatè ferat, & è contra. Nam, vt bene ait S. Climacus, *Qui reprehensionem à se exciuit, superbia se morbo laborare significat: qui verò illam admittit, pestis eius vinculo solutus est.* Idèd cùm Propheta à Deo missus ad Amariam Regem in Hierusalem; ei diceret: *Cur adorasti Deos, qui non liberauerunt populum suum de manu tuâ?* ille respondit: *Num Consiliarius Regis es: quiesce ne interficiam te.* Nolens ferre admonitionem iustam, quia superbus erat. Dauid verò humilitate plenus, & qui de se dicebat: *Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, neque ambulauim in magnis, neque in mirabilibus super me,* postquam sui peccati admonitus est à Propheta Nathan, humillimè respondit: *Peccauit Dominus.*

Secunda radix huius primæ difficultatis esse solet, personæ delatæ conditio, quæ si auctoritatem aliquam habeat, vel ab ætate, vel à dignitate, vel ab opinione virtutis & doctrinæ, magis sentiet delationis dedecus, quàm si his careat. Regula autem neminem excipit: omnes includit: *Contentus esse quisque.* Sanè in Societate nemini patitur ex Societate: & plerumque Superiores sapius quàm alij accusantur, & à mediis admonentur, vel corriguntur frequentius, quàm dum priuatam vitam sine vilo regimine ducerent. Nam, vt obseruauit Sanctus Pater Noster Ignatius, *Quoniam curam aliorum habent, inuisitè calumniam à multis pari variis ob causas possunt.* Experiuntur hoc omnes Superiores, maxime ij, qui sine respectu personarum, ab omnibus exigunt obseruationem Regularum. Quàdo B. Pater Realinus erat sine regimine, laudabatur ab omnibus; quando fiebat Vice-Rector, querelis etiam Romani scriptis impetebatur. Has & ipse S. Pater passus est, vt is volens cedere, & ex humilitate putans eos rectè sentire de suo regimine, quasi non bono, conuocatis Patribus præcipuis, ex omnibus Prouincijs Anno 1550. Generalatum resignare voluit, vti scribitur in eius vitâ à Ribadeneira; et si occasio huius eius conatus reticetur, sed mihi, qui per sex annos Auditor Patris Orlandini in colligendâ materiâ, pro primâ parte historiæ Societatis ab eo conscripsit, fuit, & qui habui scripturas Archiuji in mea manu, quoad totum tempus, quo Sanctus Ignatius gubernauit, res hæc nota est; & cùm meo tempore esset indagata, tempore Clementis VIII. valdè solata est Patrem Claudium Generalem, à multis nostris discipulis grauius accusatum, apud Clementem VIII. & ab eo hanc ob causam exagitatum. Ergo etiam Superiores æquo animo ferre debent, si falsò deferantur: omnes verò, quia omnes se solent verbis humiliare, & ceteris peiores dicere. Sed multis hoc accidit, quod notauit sanctus Gregorius. *Multos inquit, nouimus qui nullo arguente sese peccatores consentent, cùm verò de culpâ suâ for-*

tasse fuerint correpti, defensionis patrocinium querunt. Superbia autem vitium est, vt idem in quâdam Hom. ait, vt quod de se sateri quisque quasi sponte dignatur, hoc sibi ab alijs dicit dedignetur. Similia de talium fictâ humilitate scribit Sanctus Ambrosius: *Multi habent humilitatis speciem, virtutem non habent, multi eam foris præferunt, ad veritatem aburrant, ad gratiam negant.* Et Sanctus Hieronymus: *Humilitatem sequere, non qua ostenditur, atque simulatur gestu corporis, aut fractâ voce verborum, sed qua puro affectu cordis exprimitur.* Qui ergo verè humilis est, æquo animo ferit delatores, & difficultatem, quam hac in re patit eius personæ conditio superat studio acquirendæ vel confirmandæ perpetuæ humilitatis.

Secundum caput difficultatis, quæ in hoc genere sentitur, est in re quæ sentitur, idque quatuor nominibus: Primò, quia putantur deferri tantquam criminosa, quæ non tam voluntate quàm casu accidunt, vt sunt errores. Secundò, quia adferuntur ea, quæ peccati dedecus habent adiunctum; vt sunt defectus. Tertio, quia adferuntur, quæ nil mali habent, vt sunt arcana, quæ resciri nolumus. Quarto, quod hæc non casu & fortuitò notantur, sed additâ operâ, & studiosè.

Hæc difficultas tollitur, Primò, si teneamur ardenti studio nostri profectus. Qui enim perdiscendarum artium amore flagrant, cupiunt corrigi, si quâ in re delinquant, quod olim faciebat Apelles, qui opera sua exponebat in pergulâ, & post tabulam stando notabat vitia, quæ transeuntes improbant, vt ait Plinius. Et quidem inter profectus nostri iudicia, hoc Plutarchus de suæ virt. prof. sent. enumerat, si quis peccatum suum vel ipsemet damnare & castigare instituat, vel alio castigante tolerantem se præbeat, vitiusque exonerari correctoris operâ se libenter sinat. Et Sanctus Bernardus: *Si verè mundari desiderare, non irritentur, sed habeant eis gratiam, qui illis suas maculas demonstrant.*

Secundò, minuitur hæc difficultas, si meminerimus Regulæ 32. Summarij desumptæ ex 4. parte Const. ca. 10. §. 5. quâ iubemur, nil clausum Superiori tenere, ne conscientiam quidem propriam. Particula autem negatiua (*nil*) includit omnia; ita vt nil profus velimus Superioribus esse occultum, ac proinde vt æquo animo feramus dici ei omnia nostra.

Tertio à simili; si in sæculo mercede conductum patiebamur motum vitæ quæ nostræ Custodem & Cenforem, quando non ita tenebamur esse perfecti, cur tot Fratres gratis nos, ex desiderio boni nostri, deferentes non admittamus?

Quarto, cùm, vt ait Sanctus Bernardus in Pl. *Qui habitat, homines aliquando cadere necesse est, dum in hoc sæculo detinentur, superbiæ vitio, & quidem magno, ille non caret, si quis aut culpæ se*

78.

81.

1. Par. 2. f.

v. 15. 16.

Psal. 130.

1. Reg.

11. 13.

79.

p. 9. Cõst.

cap. 4.

lit. e. in

decl.

14. c. 5.

Mor. 12.

cap. 14.

80.

lib. 2. ep.

42.

ep. 14. ad

Celant.

L. 35. nat.

hist. c. 10.

ser. 4. de

Adu. Do.

81.

serm. 2.

h. 67. ad
pop.

putat expertem, aut talem se videri velit. Ut enim ait Chrysostomus; Non potest malus, omnino malus esse sed aliquid habet boni: neque bonus esse omnino, sed & nonnulla solet habere peccata.

Quintò, oportet nos meminisse promissi, & Societati & Deo toties facti, de proposito in meditationibus & communionibus. Regularum obseruatione, ac proinde de obseruatione Regula 9. quae vult nos esse contentos, dum nostri defectus, & res quaecunque deferuntur: non ergo displiceat modò id, quod antea placuit, dum feruenter in Nouitiatu uiueremus.

82.
l. 4. c. 36.

Nam, ut ait Cassianus, *satis miserum est, ut cum debeas a rudimentis ac primordiis prouehi*, & ad perfectionem tendere, etiam ab ipsis incipias, ad inferiora recedere. Non enim qui cepit hæc, sed qui perseverauerit in his usque ad finem, hic saluus erit.

Math.
10. 24.

Reuocandæ ergo sunt in memoriam nostri Tirotinij resolutiones, in quibus ex Dei amore & nostri odio optabamus omnia nostro amori contraria, præsertim pati sinistra iudicia & accusationes nostri, & reprehensiones & confusiones: prout est harum rerum renouata recordatio. *Anima*, inquit Climacus, *quæ viriliter pugnare cepit, rursusq; debilitata cesserit, antiqua virtutis & studij memoria, quasi quodam stimulo ac flagello vulneratur, atque ex hoc nonnunquam plurimi pristinum vigorem receperunt, prioresq; pennas resum-
pserunt.*

83.
g. 1.

Tertium caput difficultatis est, ex parte eorum, qui nos deferunt, idque tribus nominibus. *Primò*, quia prodi ab iis quodammodò nos putamus, dum contra fidem & iustitiam indicare nos Superioribus malunt, & quodammodò traducere, quam per seipsos monere: vnde Proverbiorum 11. dicitur, *qui fraudulenter ambulat, reuelat arcana; qui autem fidelis est, celat amici commissum*; proinde speciem fraudis habet talis delatio. Sed hoc non debet nos turbare: nec enim accusandus est is, quòd non fuerit ausus nos libere & sine ambagibus monere, putauitque id muneri ad Superiorem potius quam ad se pertinere.

Secundò, turbat nos, quia delator noster rem videtur amplificare, & pro suo sensu interpretari, aut rem totam confingere, siue errore iudicij, siue studio mentiendi. Sed neque hoc debet nos mouere: *Primò*, quia nec Superiores omnia credunt, experti non semel & se & alios iniquè delatos. *Secundò*, quia sæpè nobis videmur innocentes, qui tum verè non sumus, & id agnosceremus, si nostra sine ostentatione inspiceremus, verùm amor nostri cæcos nos reddit.

84.

Nam, ut Sanctus Basilius ait in Reg. breu. inter, trecentisimâ primâ, respondens ad illud, *Conscientia me non reprehendit; Hoc accidere etiam in morbis corporis, siquidem multi sunt morbi, quos non sentiunt qui in illis sunt. Verumtamen ij maiorem adhibent fidem medicorum peritiæ, quam suo ipsorum stu-*

pori. Similiter etiam in morbis animi, peccatis videlicet, licet quis seipsum non reprehendat, quòd peccatum suum non sentiat, nihilominus tamen adhibere fidem is debet, qui res eius peruidere melius possit, quam ipse. Quod animaduertimus factum fuisse ab Apostolis, quo tempore, cum de sua erga Dominum sincera animi affectione nihil dubitantes, dici sibi audiuissent: *Vnus ex vobis me tradet; maiorem Domini verbis quam conscientia sue auctoritatem tribuerunt, altercabanturq; ac dicebant: Nunquid ego sum Dominus?*

Mat. 26.

Amor itaque nostri obfuscat iudicium veri, quòd patet, quia vbi ab amore nostri paulatim discesserimus, agnoscimus culpam, quam antea non agnoscebamus.

Tertio, esto, falsam esse delationem, molesta tamen esse non debet, quia utilis, tum quia testimonium conscientia nos valdè solatur, & ut ait Sanctus Bonaventura de Infor. Nouit. Seruus p. 1. cap. 6.

Dei non timet confusionem coram hominibus, vbi eam coram Deo conscientia non accusat. tum quia cautiore efficiuntur in posterum, ne incidamus in id, cuius insulamur, quòd fortè aliquando potuisset accidere, nisi cautio fuisset adhibita: tum quia iniquis delationibus perferendis exerceamus patientiam, ob quam peccata condonat nobis Deus, qui in tempore tribulationis peccata dimittit. Exerceamus etiam humilitatem, dum nos morè Sanctorum non excusamus, ut Paphnutius apud Cassianum tacuit, cum ei falsò

Iob. 34.
86.

furtum codicis obiceretur: exerceamus etiam charitatem, dum falsis accusatoribus non succensemus, sed prois oramus; exerceamus spem in Deum, qui sæpè innocentiam feruorum suorum detegit, ut Paphnutij, cuius innocentiam detexit diabolus oblesso corpore calumniatoris proclamans, à se proiectum codicem in cellam Paphnutij ex inuidiâ, ut pro fure haberetur. Meritò ergo idem de iniquâ delatione æquo animo toleratâ, quòd de detractore dicit S. Bonaventura de Infor. Nouit. quia & pugnantus excitata magnæ utilitatis est, quia est purgatio peccati, vitij lima, exercitatio virtutis, meritum gloriae, preparatio pacis &c.

Coll. 11.
cap. 11.

Ex eodem capite oritur difficultas, quia nequaquam nobis persuadere possumus, cum, qui detulit, studio charitatis adductum, non potius alienatione animi, propter aliquam offensionem, vel commodum, vel aucupandam Superioris gratiam nos accusasse, vel ob probitatis opinionem.

Sed *Primò*, non est temerè suspicandum, multò minùs iudicandum. *Secundò*, tolletur hæc alienatio à delatore, si ores pro eo, qui ad tui emendationem operam contulerit & occasionem meriti præbuerit. Sic faciebat bonus ille Religiosus, qui, ut legitur, pro omnibus à quibus monebatur, orabat. Si autem inuidiæ spiritu te accusauit, ora nihilominus iuxta Christi consilium tanquam pro inimico, & veniam impetres inuidentiæ. *Tertio*, sit licet delator impulsus affectu

88.

in spec. dic. 3. c. 40.

40.

Aut inordinato ad accusationem tui, tamen dū defert, nunquam non vitis est, eo ferē modo quo, vt obferuat Plutarchus de capiēda vilitate ex inimicis politici inimici, suis nobis sunt criminatioibus salutare, idque ostendit pulchro simili. Nam Iasoni Thessalo vomica dōloribus laboranti, dū inimicus vultus infligit, continuo eius vlcus aperuit, vnde virtus erupit, & consecuta pro nece salus est, pro morte vita. Ita & delator dum malignē deferendo vult, vel putat, obesse, certam salutem adfert, aperiendū vultū vlcibus spiritali medico.

Quo circa dicere solitus est Aristhenes, etiam qui saluus esse debet opus habere vel probis amicis, vel inimicis vehementissimis, quod illi admonendo, hi criminando à vitis auertant. Quā de re egregie S. Chrysol. Tomo. i. hom. de periculis Spectaculorum; Cum nos, inquit, peccata nostra non videamus, ob amorem nostri nobis infum. hostes, quia propter odium ea melius quam nos perspicimus, reprobando nos ad correctionis necessitatem impellunt, & illorum malevolentia nobis cedit ad maximam vilitatem non ob id tantum, quod per illos admoniti intelligimus errata nostra, sed quod ea deponimus quoque. Idcirco Deus, qui etiam ex malis bona elicit, & mala non nisi ex amore feruorum suorum permittit in vilitatem eorum, permittit quoque inter Religiosos offensunculas intercedere, quæ ad inquirenda aliena vitia & deferenda propè trahant, & inde aliena vitia curantur.

Hoc ferē modo cum S. Monicam matrem S. Augustini, adhuc puellulam, in ira ancilla quadam increpans, & consuetudinem biffestrandi in eā improbanz, Meribibulam appellasset, eo sapiens puella percussa stimulo, respexit seditatem suam, statimq; damnauit atque exiit. Ita Deus de alterius animæ infamia sanauit alteram, vt loquitur Augustinus. Pari modo, si quis iniquo animo alterum deferat, sanat, etiam si id non intendat.

Quartum caput difficultatum in delatione nostri, oritur ex parte eius ad quem res nostræ deferuntur. Primo enim veremur, ne si nostra de nobis opinio in Superioris mente gignatur, aut confirmetur antiqua, aut etiam augeatur: quia enim à Superiore post Deum toti pendemus, maximè nostrā interesse putamus, si bene sentiat de nobis. Cuius signum est, quod etsi error noster aliis pateat si ad Superiorem delatus non sit, non multum laboramus. Secundo, quia acriter nos interdum Superior obiurgat & punit, sed nihil est, quod his nominibus delata res nos torqueat. Primo, quia si pœnas libenter feramus, spe correctionis ostensa, opinionem nostram, si quam de nobis habuit Superior, deponet, scit enim nos homines esse, & iuxta dictum Terentij: Nil ab homine erroribus obnoxio, à nobis esse alienum, quo circa si nos humiles & patientes

viderit, augebit potius quam minuet bonam de nobis opinionem. Et melius virtutem subditi agnoscat ex Confessione delicti, quam ex reliquis bene factis tempore prosperitatis. Si quid ergo de opinione virtutis detraxit delatio, id humili confessione & patientia sarcitur. Secundo, parum refert bonum apud homines nomen, si malè audias apud cœlites & Deum: & si pudeat tuam ab hominibus resciri culpam, magis pudeat in conspectu Dei & Angelorum eam esse contractam. Notum ergo velis esse Superiori, quod Diuina iam notum est Maiestati, præsertim cum ea facile Superioris admonitione & tuâ submissione placetur. Tertio. Equum est existimare Superiorem in obiurgando & imponendâ pœnâ præcipitem non esse, neque nimis credulum delatoribus se præbere. Quarto. Etsi acriter Superior obiurgat, id vt à Patre proficitur, & nostræ salutis cupido, atque vt à Medico vlcus sciēdente, ideo gratum esse debet. Turpe est autem, vt ait S. Basil. in Acteticis, eos qui corporibus egrotant, tantum habere fidei Medicū, vt siue vrantur, siue incidantur, siue amarum pharmacū sanentur, pro benefactoribus eos habeant, non verò nos eodem præditos esse affectu erga eos, qui nostras animas curant, si quando per laboriosam curandam rationem nostram salutem studiose procurent. Et S. Bonauent. Quando, inquit, nimis austerè vel minus iuste de aliquo arguuntur, non turbentur animo, sed potius per Fratrum diligentiam circa ipsos, qui quos amant, arguunt & castigant, & exercitio virtutis oblato in Domino gaudeant. Sed si verum agnoscere velimus, harum omnium difficultatum radix est superbia, quæ reprehensionis dedecus horret, & peccatum celatum vellet, ne quid de existimatione perdat, quæ aperta superbia est, velle haberi qualis non est, aut nolle haberi qualis est. Rectè enim S. Marcus Anachoreta; Cum, inquit, videris aliquem in multâ ignominia dolentem, scias eum ambitionis cogitationibus impletum. Nam, vt ait S. Diadochus; Anime Deum amantis proprium est, gloriam Dei semper querere, & suâ submissione delectari, vt per eam familiares Deo efficiamur. Quod si fecerimus exemplo Ioannis Baptistæ, incipimus dicere sine intermissione vlla: illum oportet crescere, me autem minui.

CAPVT NONVM.

Motiuā ad ferendos aquo animo nostri accusatores, & nostræ Confusionis Authores.

Nunc videndum est cur debeamus omnes aquo animo ferre delatores, & cur præcipuo studio omnes, hanc rem, tanquam viam ad humilitatem acquirendam, & pro totâ vitâ necessariam, debeant complecti, & benè se in eâ fundare.

Pro